



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudcem Mgr. et Mgr. Bc. Petrem Jiříkem ve věci

žalobce: **X**
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 6. 2023, č. j. MPSV-2023/131359-913

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného (dále jako „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání J.K. (otce žalobce), narozeného dne X, bytem C. 131, 378 21 K. Ř. (dále jako „žadatel“), a potvrzeno prvostupňové rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Českých Budějovicích ze dne 13. 3. 2023, č. j. 6876/2023/JHR (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl zamítnut návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči žadatele s

tím, že nadále bude poskytován příspěvek na péči v původní výši 4 400 Kč měsíčně. Tento postup byl odůvodněn opětovným posouzením nároku a výše příspěvku na péči, přičemž bylo zjištěno, že dle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“), je žadatel osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). Pro účely příspěvku na péči byl vypracován posudkovým lékařem (MUDr. M. N.) Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jako „OSSZ“) Jindřichův Hradec dne 18. 2. 2023 posudek o zdravotním stavu žadatele, jímž bylo zjištěno, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje žadatel pomoc jiné fyzické osoby při nezvládnutí 6 základních životních potřeb (mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivita a péče o domácnost). Proti uvedenému rozhodnutí podal žadatel odvolání, v němž vyjádřil nesouhlas s posudkovým závěrem s tím, že nezvládá 8 základních životních potřeb a domáhal se přiznání III. stupně závislosti. Specifikoval, že kromě již přiznaných 6 základních životních potřeb nezvládá navíc stravování (není schopen si jídlo sám připravit, ohřát, naservírovat, rozdělit na přiměřené porce a přemístit na místo konzumace) a výkon fyziologické potřeby. K odvolání žadatel nedoložil žádné nové lékařské zprávy ani nové skutečnosti ohledně svého zdravotního stavu.

2. Žalovaný v rámci odvolacího řízení vyžádal u posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jako „PK MPSV“) posouzení zdravotního stavu žadatele. Zdravotní stav žadatele byl přezkoumán a zhodnocen na jednání PK MPSV dne 5. 5. 2023 s tím výsledkem, že žalobce není schopen zvládnout 5 základních životních potřeb (mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby a péče o domácnost), na základě čehož je považován dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve II. stupni (středně těžká závislost). Podle komise tento stav trval i k datu 10. 9. 2022 (předchozí posouzení ve stejné věci). V rozporu s posudkem OSSZ nebylo zjištěno, že by žadatel nebyl schopen zvládnout osobní aktivity a péče o zdraví, ba naopak výkon fyziologické potřeby bylo nutné považovat za nezvládnutelné. Přes rozpory v posudkových závěrech výsledek posouzení stupně závislosti žadatele zůstal stejný. Na základě nového posudkového závěru žadatel byl stále považován za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve II. stupni (§ 8 odst. 2 zákona o sociálních službách). Po obdržení nového posouzení stupně závislosti umožnil žalovaný žadateli vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Žadatel však toto právo nevyužil a řízení nedoplnil. Žalovaný v dalším řízení ověřil a vyhodnotil závěry PK MPSV, a protože neshledal žádné pochybení, postupoval dále v intencích tohoto posudku a zamítl odvolání žadatele a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

II. Shrnutí žaloby

3. Žalobce podal dne 27. 7. 2023 žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích. Navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil.
4. Žalobce ve své žalobě vylíčil péči o svého otce (žadatele) – uvedl, že otec žije sám, není schopen si sám zajistit 8 základních životních potřeb, je nutné se o něho celý den starat (žalobce dojíždí každý den do vesnice vzdálené 5 km – udělá snídani, oblékne ho, připraví léky, ranní hygiena, poté přiveze oběd, dělá péči o domácnost, donést jídlo ke stolu a kontroluje, zda otec léky užil), a proto žádal o zvýšení stupně závislosti otce na III. stupeň.
5. Krajský soud usnesením ze dne 28. 7. 2023, č. j. 54 Ad 11/2023-9, **vyzval žalobce k doplnění žaloby** (srov. § 71 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; dále jako „s. ř. s.“), a to uvedení žalobních bodů (námitek) a doložení důkazů k prokázání svých tvrzení,

tj. v čem spatřuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Žalobce až do okamžiku rozhodování soudu svoji žalobu nedoplnil.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření navrhl podanou žalobu jako nedůvodnou zamítnout. K jednotlivým námitkám uvedl, že žalobce v žalobě zůstává pouze v rovině tvrzení, aniž by jakkoliv argumentoval proti napadenému rozhodnutí.
7. Dodal, že PK MPSV hodnotila zdravotní stav otce žalobce (žadatele) komplexně, vycházela ze všech doložených podkladů. Posudek PK MPSV byl hodnocen žalovaným jako úplný, přesvědčivý, přezkoumatelný a bezrozporný. Se závěry se žalovaný ztotožnil, proto ponechal výši přiznaného příspěvku na péči v původní výši s ohledem na přiznaný II. stupeň závislosti.

IV. Právní hodnocení krajského soudu

8. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.). Krajský soud rozhodl bez jednání postupem dle § 51 s. ř. s.
9. Žaloba není důvodná.
10. Na úvod krajský soud připomíná závěry Nejvyššího správního soudu, shrnuté v právní větě rozsudku ze dne 6. 2. 2014. č. j. 4 Ads 107/2013-29: *„Osoba poskytující pomoc příjemci příspěvku na péči (§ 23 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách) je aktivně legitimována k podání žaloby proti rozhodnutí o odvolání týkajícímu se odnětí nebo snížení příspěvku na péči. Takovou žalobu proto nelze odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.“* Žalobce tak byl aktivně legitimován k podání předmětné žaloby.
11. Na tomto místě je dále vhodné odkázat závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, shrnuté v jeho právní větě tak, že *„[s]myslem uvedení žalobních bodů [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] je jednoznačné ustavení rámce požadovaného soudního přezkumu ve lhůtě zákonem stanovené k podání žaloby. Zákonný požadavek je proto naplněn i jen zcela obecným a stručným – nicméně srozumitelným a jednoznačným – vymezením skutkových i právních důvodů tvrzené nezákonnosti nebo procesních vad správního aktu tak, aby bylo zřejmé, v jaké části a z jakých hledisek se má soud věci zabývat.“* Současně z právní věty rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2007, č. j. 2 Azs 54/2007-42, lze citovat *„Za žalobní bod, u něhož je třeba pokusit se o jeho doplnění a upřesnění, je nutno považovat každé vyjádření žalobce, z něhož byt i jen v nejhrubších obrysech lze dovodit, že tento má napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu za nezákonné.“* V intencích výše uvedených závěrů se krajský soud zabýval předmětnou žalobou (i přes nedoplnění žaloby ve stanovené lhůtě), když z podané žaloby lze v nejhrubších obrysech dovodit, že žalobce nesouhlasil s posudkovými závěry ohledně zdravotního stavu žadatele, když se domáhal přiznání 8 základních životních potřeb, které není žadatel schopen samostatně zvládat, tj. III. stupeň závislosti na pomoci jiné osoby.
12. Z § 8 odst. 2 písm. zákona o sociálních službách vyplývá, že *„[o]soba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve (...) b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb.“* (důraz doplněn.)

13. Rozhodná právní úprava rozlišuje pro účely poskytování příspěvku na péči 4 stupně závislosti, přičemž kritériem pro hodnocení míry závislosti oprávněné osoby na pomoci jiné osoby, a tedy i pro zařazení do jednotlivých kategorií, je posuzování zvládání 10 základních životních potřeb: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Klíčovým pojmem je pojem závislost, jehož význam je utvářen skrze konstrukci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je zákonem definován jako zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb [§ 3 odst. 1 písm. c) zákona o sociálních službách].
14. Předně krajský soud podotýká, že žalobce ve své žalobě zůstal pouze v obecné rovině tvrzení, proto k posouzení předmětné žaloby krajský soud přistoupil v téže rovině obecnosti. Žalobce v žalobě netvrdil žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly nesprávné posouzení způsobilosti žadatele zvládat základní životní potřeby. Pouze zopakoval, že žadatel není schopen zajistit 8 základních životních potřeb. Nad rámec již přiznaných 5 kritérií (mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby a péče o domácnost) se domáhal přiznání další 3 kritérií – stravování, péče o zdraví a osobní aktivity. Žalobce na výzvu nedoplnil, v jakých konkrétních skutečnostech shledává, že správní orgány nesprávně vyhodnotily, že stravování, péče o zdraví a osobní aktivity je žadatel schopen zvládat sám.
15. Krajský soud má naopak za prokázané, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí podrobně vypořádal se závěry PK MPSV. Krajský soud má za zjištěné, že PK MPSV zasedala v řádném složení, vycházela z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři o zdravotním stavu posuzované osoby, vycházela též z výsledku provedeného sociálního šetření ze dne 26. 1. 2023, které proběhlo v přirozeném prostředí žadatele – posudek PK MPSV je tak přesvědčivý, úplný a náležitě odůvodněn.
16. K námitkám žalobce ohledně přiznání dalších 3 základních životních potřeb, které není žadatel schopen zvládat samostatně krajský soud k první námitce cituje z napadeného rozhodnutí: „*PK MPSV (...) nevyhověla v oblasti **stravování** – tato základní životní potřeba nezahrnuje přípravu teplé stravy, tato je obsahem nezvládané základní potřeby péče o domácnost. Ze speciálního šetření, kterému byla pečující osoba přítomna, plyne, že si oprávněná osoba stravu naporcuje, talíř přinese, nají se přiborem, napije se, případně si uvaří i čaj.*“ (důraz doplněn). Z výsledku sociálního šetření ze dne 26. 1. 2023 krajský soud ověřil, že: „*Rodina vaří. Žadatel se sám nají, jí přiborem, naporcuje si stravu. Sám se napije. Čaj si uvaří. Banán oloupe, obaly od potravin někdy s problémy. Uvedeno talíř zvládne přenést.*“ V žalobě samotné žalobce tyto závěry rozporuje pouze obecným tvrzením „*jídlo si ohřát umí, ale nedonese ho ke stolu*“, k němuž může krajský soud pouze konstatovat, že toto obecné tvrzení není samo o sobě schopné zjištění správních orgánů zpochybnit.
17. Ke zbylým dvěma kritériím krajský soud též odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí: „*(...) komise nepovažuje za nezvládané **osobní aktivity** (zcela věku adekvátní – osobě nad 80 let), **péči o zdraví** (medikaci užívá oprávněná osoba samostatně pod namátkovou kontrolou. Defekt je zhojen, převazy nejsou nutné).*“ (důraz doplněn). Z výsledků sociálního šetření krajský soud zjistil, že „*Léky si připravuje sám podle seznamu (...) Pečující osoba kontroluje užití léků.*“ Žalobce ve své žalobě uvedl pouze to, že „*kontroluje, zda [žadatel] užil všechny léky*“, k čemuž může krajský soud pouze konstatovat, že toto obecné tvrzení není samo o sobě schopné zjištění správních orgánů zpochybnit. K otázce (ne)naplnění potřeby osobní aktivity pak žalobce již nic neuvádí.

18. Žalobce sám k posudkovým závěrům k jejich správnosti a úplnosti konkrétním způsobem nic neuvádí a pouhé tvrzení, popis, že žadatel si nedonese jídlo ke stolu, když ze sociálního šetření a podkladů praktické lékařky, tedy i závěrů PK MPSV plyne opak, tyto závěry nezpochybňuje. Stejně tak uvádí-li žalobce, že kontrolu, zda žadatel užil své léky. Nemožnost výkonu daných základních životních potřeb žadatelem žalobce nijak nespecifikoval a nedoložil. Krajský soud se proto nemohl tvrzeními žalobce více zabývat, přičemž sám nedospěl k závěru, že závěry správních orgánů a PK MPSV by trpěly jakýmkoli nedostatkem, pro které by nemohly v konfrontaci s prostými tvrzeními žalobce obstát.
19. Zhoršil-li se aktuálně stav žadatele a míra zvládnutí životních potřeb, nejedná se o skutečnost, která by zpětně zakládala nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. Zhoršil-li se stav žadatele, je nutno požádat o zvýšení příspěvku na péči (blíže viz www.mpsv.cz/-/zmena-vyse-prispevku-na-peci).

V. Závěr a náklady řízení

20. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
21. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o procesně úspěšného žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením před soudem vznikly nezbytné náklady důvodně vynaložené nad rámec běžné úřední činnosti. Z toho důvodu mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V Českých Budějovicích 27. listopadu 2023

Mgr. et Mgr. Bc. Petr Jířík v. r.
samosoudce